

FINANS
DANMARK

Forebyggelse og bekæmpelse af økonomisk kriminalitet

Status 2024

Indhold

Indledning.	3
Året der gik 2024.	4
Hvor står vi nu, og hvad skal de næste skridt være i bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet?	12
Konklusion: En klar national plan for samarbejdet.	17

Indledning

I forebyggelsen og bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet, herunder hvidvask, terrorfinansiering, skatteunddragelse og organiseret kriminalitet, er pengeinstitutternes rolle fortsat helt afgørende. Området er højt prioriteret, og institutterne arbejder løbende på at tilpasse rammerne for at sikre deres respektive værn bedst muligt mod, at institutterne og deres kunder misbruges til økonomisk kriminalitet.

Finans Danmark har siden Finans Danmarks Hvidvask Task Force afgav sine anbefalinger i 2019 årligt gjort status på dette område, og det er fortsat en mærkesag for os.

I rapporten for 2024 har vi fokus på udvalgte temaer og nedslagspunkter for året. Et af disse er Finans Danmarks Videnscenter, som har arbejdet med konkrete tendenser inden for økonomisk kriminalitet, der udnyttes af de kriminelle, når de forsøger at misbruge det finansielle system. Vi beskriver også Finans Danmarks ønsker til fremtiden. Det handler blandt andet om, at der bør etableres én central styringsenhed, som arbejder på toppen af alle de parter, der indgår i økosystemet.

Tak for at du læser med.

Året der gik 2024

Selvom området for bekæmpelse af økonomisk kriminalitet er højt prioriteret hos alle parter i samfundet, som har en forebyggende og kriminalitetsbekæmpende rolle, og selvom der er etableret kompleks lovgivning og strenge straffe på hvidvaskområdet, så er det stadig et voksende kriminalitetsbillede, vi ser.

Derfor kræver indsatsen for bekæmpelse af økonomisk kriminalitet i sin helhed en bredere og mere holistisk samfundsindsats. Det indebærer, at vi kigger ud i det danske, såvel som det internationale landskab og samarbejder med alle aktører og brancher, der uafhængigt af hinanden bruger utallige ressourcer på at bekæmpe økonomisk kriminalitet i form af hvidvask, terrorfinansiering, skatteunddragelse og organiseret kriminalitet. Dette er afgørende for,

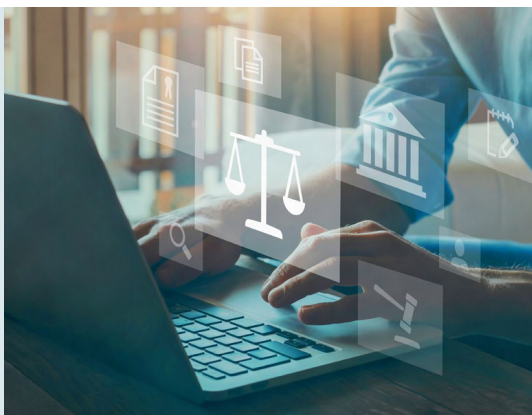
at vi som sektor kan tegne et samlet billede af det kriminelle økosystem, ligesom det også er vigtigt i vores kamp for at forstå de enkelte kriminelle aktører, der optræder på tværs af alle samfundslag i utallige skikkelser.

2024 har været året, hvor videndeling og uddannelse har været i højsædet, og det har samtidig været året, hvor vi i kampen mod økonomisk kriminalitet har mødtes i diverse fora med en ambition om at finde ud af, hvor langt vi rent faktisk kan komme på hvidvaskbekæmpelsen, hvis vi samler landets klogeste hoveder og giver dem et fælles mål.

Vi ønsker med denne rapport at fremhæve nogle af de punkter, som har og får stor betydning.

Udvalgte events

- Societal Compliance arrangement på CBS
- Finanstilsynet afholdt hvidvaskseminar med fokus på AML-pakken, proliferationsbekæmpelse og sanktioner.
- Finans Danmarks Svindel Task Force afgav 18 konkrete anbefalinger

”

Indsatsen for bekæmpelse af økonomisk kriminalitet kræver i sin helhed en bredere og mere holistisk samfundsindsats.

Relevante tal og data

- Hvidvasksekretariatet modtog i alt 91.319 underretninger i 2024.
- Pengeinstitutterne stod for 70.412 underretninger, og repræsenterede altså 77,11 % af det samlede antal underretninger i 2024.
- Realkreditinstitutterne stod i 2024 for 1605 af det samlede antal underretninger. Det er en stigning på 34,87 % i forhold til året før.
- I 2024 har hvidvasksekretariatet oplevet en stigning på 12,59 % i det samlede antal underretninger sammenlignet med 2023.
- 14 nye sanktionspakker er vedtaget i EU.

Ny lovgivning

- AML-pakken blev offentliggjort den 19. juni 2024 og forventes at træde i kraft den 10. juli 2027.
- Nyt samlelovsforslag på det finansielle område på vej – lovforslaget indeholder forslag til ændring af retsplejeloven, der vil betyde, at Finans Danmark og andre interesse- og brancheorganisationer med relevant viden vil kunne deltage i operative samarbejder som ODIN.
- Lov om basal erhvervskonto blev vedtaget den 19. december 2024 og trådte i kraft den 1. januar 2025. Loven regulerer retten til at opnå en basal erhvervskonto for erhvervsdrivende.

AML-pakke fra EU

EU-Kommissionen fremlagde i 2021 en såkaldt AML-pakke med fire nye retsakter, heriblandt en forordning med regler, der vil gælde direkte i alle medlemslande, og et forslag om at skabe en ny EU-tilsynsmyndighed. AML-pakken er beskrevet i Finans Danmarks seneste årsrapporter – men i 2024 blev pakken endeligt vedtaget og offentliggjort. Nu står vi som sektor over for, at vi, såvel som relevante myndigheder, skal læse og fortolke reglerne og dermed forberede os på reglernes endelige ikrafttræden i 2027.

Videnscenteret

Finans Danmark har siden overtagelsen af videnscenterets drift fra e-nettet pr. januar 2024 arbejdet målrettet på at styrke videndelingen inden for sektoren i form af identificering af aktuelle trusler og tendenser relateret til hvidvask og terrorfinansiering. Dette arbejde har resulteret i to afrapporteringer i 2024, herunder "afrapportering om hvidvask gennem fast ejendom" og "afrapportering om hvidvask gennem højværdivarer".

Taksonomien for videnscenterets afrapporteringer er en kortlægning af modus og aktører for hvert enkelt emne, indikatorlister for kundekendskab samt eksempler på transaktionsovervågningsparametre. Afrapporteringerne indeholder ligeledes konkrete cases, taget fra virkelige hændelser, der har til hensigt at give læseren en helhedsorienteret forståelse for hvilke mistænkelige transaktioner og forhold, der kan være med til at identificere og forebygge

ge hvidvask og andre former for økonomisk kriminalitet.

Formålet med afrapporteringerne er altså at give sektoren en praktisk forståelse for emnerne, ligesom det også er hensigten, at de konkrete indikatorer og transaktionsovervågningsparametre skal kunne integreres i de daglige arbejdsprocesser på tværs af sektoren.

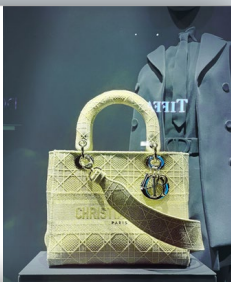
Endelig er det Finans Danmarks ønske, at videnscenterets arbejde og afrapporteringer på sigt vil kunne skabe en kobling hen imod ODIN-samarbejdet, så viden og erfaringer kan deles gensidigt.

Hvidvask gennem fast ejendom – juni 2024

I februar 2023 udsendte det Operative Danske Informations- og efterretnings Netværk ("ODIN") en notifikation til sektoren om et hvidvaskmodus, der omhandlede nye kunder uden tidligere en-

Hvidvask gennem højværdivarer

Finans Danmarks Videnscenters
afrapportering - December 2024

Hvidvask gennem fast ejendom

Finans Danmarks Videnscenters
afrapportering - Juni 2024

gagement i pengeinstitutterne, der henvendte sig med henblik på at opnå ejendomsfinansiering. Kunden ville i den forbindelse fremvise falsk lånedokumentation i form af falske lønsedler, årsopgørelser og kontoudskrifter, og ville til brug for udbetalingen anvende kriminelt udbytte, der eksempelvis kom fra en konto i et andet pengeinstitut, ofte fra en tredjemand.

Videnscenteret dykkede videre ned i det beskrevne modus og udarbejdede en afrapportering, der havde til formål at belyse, hvordan let omsættelige ejendomme med en attraktiv beliggenhed og et evt. renoveringspotentiale anvendes til hvidvask af kriminelt udbytte, og hvordan professionelle aktører kan spille en rolle i en sådan sammenhæng.

Til brug for afrapporteringen indsamlede videnscenteret viden fra NSK og Hvidvasksekretariatet.

Hvidvask gennem højværdivarer – december 2024

Risikoen for, at højværdivarer bliver anvendt til hvidvask eller terrorfinansiering, er vurderet til at være høj ifølge PET og Hvidvasksekretariatet seneste rapporter. Årsagen er, at højværdivarer, der bl.a. omfatter kunst, ædelsten, luksusure og designvarer, er særligt attraktive, fordi de har en høj værdi, er lette at transportere, købes og sælges på uregulerede markeder (ofte anonymt) – og så kan de bruges som statussymboler i de kriminelle miljøer.

Videnscenteret har behandlet emnet med det formål at belyse, hvordan kriminelle aktører anvender køb og salg af højværdivarer til at omdanne et kriminelt udbytte til et legitimt salgsprovenu. Afrapporteringen indeholder en beskrivelse af aktører, der er involveret i transaktioner med højværdivarer, samt en kortlægning af risici forbundet med de forskellige brancher/forhandlere, der handler med højværdivarer.

Til brug for afrapporteringen indsamlede videnscenteret viden fra Hvidvasksekretariatet, Erhvervsstyrelsen, Toldstyrelsen og Skattestyrelsen.

Morgenmøder – en markering af videnscenterets budskaber

I 2024 har Finans Danmark besluttet, at videnscenterets afrapporteringer skal komme sektoren til gavn på bedst mulig vis. Derfor bliver alle udgivne afrapporteringer fremover præsenteret ved et online morgenmøde for Finans Danmarks medlemmer, hvor de væsentligste pointer og konklusioner fra afrapporteringerne præsenteret af medlemsrepræsentanter fra videnscenteret.

Finans Danmark præsenterede senest afrapportering om hvidvask gennem fast ejendom den 2. oktober 2024 med stor deltagelse fra Finans Danmarks medlemmer.

Det kommende morgenmøde om hvidvask gennem højværdivarer bliver afholdt den 26. marts 2025.

Societal Compliance: Forum for Viden og Samarbejde

I august 2024 afholdt Societal Compliance på CBS, drevet af lektor Kalle Johannes Rose, en workshop over to dage om Danmarks arbejde mod økonomisk kriminalitet med deltagelse af

110 eksperter. De to dages arbejde blev til en detaljeret og grundig rapport: "AML/CFT & FinCrime Impact Report 2024". Med denne workshop og det tværgående samarbejde har man for enet ikke bare den private og offentlige sektor, som arbejder med bekæmpelse af økonomisk kriminalitet, men også forskningsverdenen, som med sine kompetencer belyser området fra en anden vinkel. Rapporten rummer mange vigtige analyser, overvejelser og konklusioner, som vi ikke kan sidde overhørig. Vi har ladet os inspirere af nogle af rapportens konklusioner, som vi beskriver til slut i rapporten.

Sanktioner

På området for bekæmpelse af økonomisk kriminalitet, herunder hvidvask og terrorfinansiering, foregår der også et stort arbejde med sanktioner – og på sanktionsområdet er der de seneste år sket meget. Før krigen i Ukraine var der vedtaget en række sanktioner, som pengeinstitutterne skal efterleve, sanktioner bl.a. med handelsrestriktioner og sanktioner mod bestemte navngivne personer. Med invasionen af Ukraine har EU vedtaget en lang række nye sanktionspakker med vigtige, men også meget komplicerede regler. I løbet af 2024 har Kommissionen vedtaget 14 nye sanktionspakker mod Rusland og Belarus [i 2023 blev vedtaget 10 sanktionspakker].

Med ovenstående udvalgte højdepunkter fra 2024 ønsker vi at belyse, at det fortsat er et område, der er i udvikling – hvor der anvendes mange ressourcer, og det er tydeligt, at samarbejde er helt essentielt.

ODIN – i nutid og fremtid

Etableringen af det Operative Danske Informations- og efterretnings Netværk [ODIN] i Danmark og operationaliseringen heraf har tydeligt vist værdien ved at kunne udveksle konkrete informationer om kriminelle på en anden og direkte måde end tidligere.

I ODIN kan deltagerne – med sikkerhedsgodkendelse, retningslinjer for databeskyttelse mv. – dele oplysninger i konkrete sager om alvorlig økonomisk kriminalitet. Med første sag og notifikation, som ODIN oplyste omverdenen om i september 2023, illustreredes værdien af samarbejdet meget klart. Sagen, som tidligere er beskrevet i rapporten, omhandlede kriminelles brug af ejendomshandel til hvidvask ved brug af forfalskede dokumenter som lønsedler og årsopgørelser. Med ODIN opdages mere kriminalitet, sagerne beriges med flere nødvendige oplysninger, og videndeling om metoder for, hvordan der bliver begået økonomisk kriminalitet styrkes.

Finans Danmark mener dog, at ODIN kan blive endnu bedre. Ikke alene ved at udvide kredsen af pengeinstitutter og invitere Finans Danmark med som repræsentant for alle penge- og realkreditinstitutter, men ved at se ind i de nye muligheder med AML-pakkens regler og sikre et juridisk grundlag, som giver samarbejdet mere operationelt manøvrerum, tempo og smidig videndeling.

Til vores første ønske for ODIN, så har et nyt samlelovforslag på det finansielle område med ændringer i bl.a. retsplejeloven sikret, at brancheorganisationer kan indtræde i operative samarbejder - det er vi meget glade for.

Derudover ønsker vi som nævnt, at ODIN kan effektiviseres yderligere. Vi mener, at deltagerne

i ODIN lettere skal kunne give input til ODIN med mistankegrundlag, input til potentielle sagskomplekser og oplysninger om netværk af kriminelle. Oplysninger i/om en konkret sag, der behandles i ODIN, skal kunne deles i "real tid" for at højne det operationelle niveau. Derudover skal sagerne kunne tegnes endnu skarpere op og være mere færdigpakkede til den videre behandling i politikredsene.

Finans Danmark støtter arbejdet i ODIN, og vi hilser de nye lovændringer velkommen. Vi vil fortsat arbejde for, at ODIN kan arbejde smart og effektivt, og at de justeringer, der kan gøre arbejdet lettere, bedre og mere operationelt, bliver imødekommet.

Foreninger og regelforenkling

I de senere år har der været en betydelig politisk opmærksomhed rettet mod at reducere de administrative byrder for foreninger.

Finans Danmark deler betragtningen om behovet for at reducere de administrative byrder, som rammer både foreninger og pengeinstitutter. Derfor har Finans Danmark ved flere lejligheder opfordret regeringen til at nedsætte et ekspertudvalg, der kan gennemgå den eksisterende lovgivning på hvidvaskområdet med henblik på at vurdere, om det er muligt at lempe eller justere reglerne.

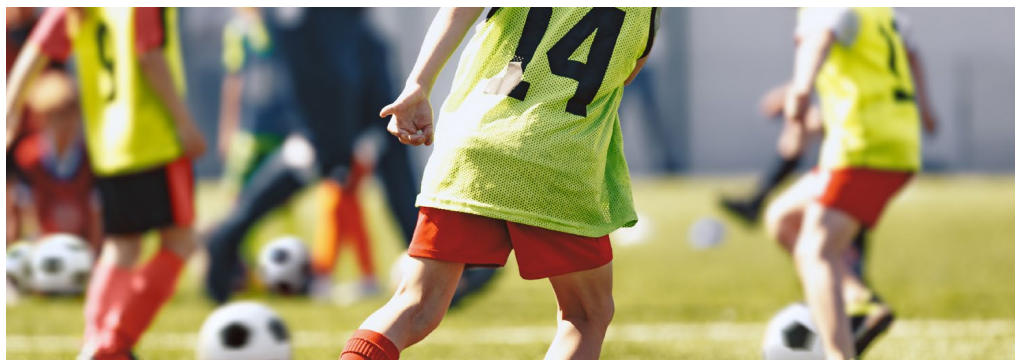
Pengeinstitutterne er i sagens natur bundet af at overholde den eksisterende lovgivning, uanset om det bevirker, at de krav, der derved stilles, bl.a. til identifikation og dokumentation, kan forekomme bureaukratisk for både kunder og pengeinstitutter. Dette illustrerer i sig selv det dilemma, der er, når kunderne ønsker administrative lettelser, og institutterne reelt er enige og gerne vil lempe kravene til foreningerne.

På dette mere overordnede plan arbejder Finans Danmark konstant med at formidle dette budskab.

I 2021 udarbejdede Finans Danmark et idékatalog i samarbejde med forenings- og myndighedsrepræsentanter med forslag om byrdeletter til de politiske partier på Christiansborg. Disse forslag var:

1. Forslag om udstedelse af en risikovejledning så foreninger med lav risiko reelt kan klassificeres som lavrisikokunder. Det vil lette foreningernes byrder i forhold til særligt dokumentationskrav i mødet med pengeinstitutterne.
2. Forslag om digital registrering af foreninger i regi af CVR, hvor foreningerne ved en selvbetjningsløsning kan gennemføre KYC processen.
3. En guide til de formelle rammer i mødet mellem pengeinstitutter og foreninger.
4. Finanstilsynet udstedte i forlængelse heraf i 2022 en vejledning om risikovurdering af foreninger.

Der har mellem parterne været enighed om, at vejledningen ikke har haft den ønskede virkning. Finanstilsynet igangsatte derfor i 2024 – i samarbejde med de oprindelige parter – et arbejde

med at revidere vejledningen. Fra pengeinstitutternes side er der udtrykt ønske om, at vejledningen gøres mere tydelig og operationel, blandt andet ved at definere konkrete foreningstyper, som myndighederne vil identificere som lavrisiko.

Vejledningen forventes sendt i høring i løbet af første kvartal af 2025.

I forhold til en digital løsning er alle parter enige om, at det vil kunne reducere arbejdet i pengeinstitutterne, hvis selvbetjeningsløsningen i CVR bliver autoritativ og godkendt af myndig-

hederne som tilstrækkelig i forhold til KYC-kravene. I øjeblikket afventes ministeriets stillingtagen til en igangsættelse af dette projekt.

Arbejdet med guiden har indtil videre afventet afklaringen af blandt andet CVR-løsningen, da det har væsentlig betydning for beskrivelsen af den praktiske håndtering mellem foreninger og pengeinstitutter, om en sådan ordning bliver en realitet. Det er aftalt med foreningsrepræsentanterne, at der inden udgangen af første kvartal 2025 foretages en revurdering af denne beslutning.

Socialt udsattes adgang til en konto

I oktober 2023 indgik Finans Danmark en aftale med Erhvervsministeriet, Stenbroens Jurister, Kommunernes Landsforening og Rådet for Socialt Udsatte om at etablere "Idéforum". Målet med forummet er:

- At understøtte banker og kommuners arbejde med at sikre udsatte borgeres adgang til en bankkonto.
- At sikre afklaring af juridiske og praktiske barrierer, i henhold til bl.a. pengeinstitutternes forpligtelser efter hvidvaskloven, for hurtig adgang til en bankkonto [Erhvervsministeriet har forpligtet sig til den juridiske afklaring].

Samarbejdet har medført konstruktive dialoger og har blandt andet resulteret i, at Finanstilsynet i løbet af 2024 har udarbejdet og offentliggjort en Q&A til støtte for pengeinstitutter og socialt udsatte om adgangen til en basal betalingskonto.

Derudover har der i samarbejde mellem Idéforum, Kriminalforsorgen og Finans Danmark – i regi af Finans Danmarks Strategiske Hvid-

vaskarbejdsgruppe mod hvidvask og terrorfinansiering – været afholdt et temaarrangement om indsattes kontoforhold. Formålet med temaarrangementet var at afklare, om Kriminalforsorgens identifikationsprocedure kan afhjælpe nogle af de udfordringer, der kan opstå i forhold til indsattes adgang til konti og hermed tjene som tilstrækkelig identifikation i henhold til hvidvasklovens krav til kontrol af kunders identitet.

Der er i første kvartal 2025 planlagt endnu et temaarrangement mellem Idéforum og Finans Danmark ved Den Strategiske Hvidvaskarbejdsgruppe mod hvidvask og terrorfinansiering, hvor de udfordringer, som Sexarbejdernes Interesse Organisation anfører i forhold til sexarbejderes kontoforhold, skal drøftes.

Samarbejdet i Idéforum og samarbejdet mellem idéforummet og Finans Danmarks Strategiske Hvidvaskarbejdsgruppe mod hvidvask og terrorfinansiering giver mulighed for at fastholde en god dialog og forsøge at finde gode løsninger til gavn for alle parter.

Hvor står vi nu, og hvad skal de næste skridt være i bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet?

AML-pakken

Finans Danmark er overordnet meget positive over for AML-pakken, som har til formål at sikre harmonisering af reglerne på tværs af EU samt sikre en bedre koordinering. Hvidvask og terrorfinansiering bevæger sig over grænser, og derfor er det også vigtigt, at vi har en ensartet tilgang, så der ikke opstår svage led, men heller ikke unødigt bureaukrati i EU's medlemslande.

Finans Danmark har samtidig haft fokus på netop, at hvidvaskreglerne ikke må blive unødigt bureaukratiske og administrativt tunge og dermed hindre den risikobaserede tilgang, som er reglerne fundament. Vi har derfor foreslået, at der nedsættes et ekspertudvalg, der skal se nærmere på reglerne, byrderne og muligheden for forenkling i praksis. Dog er det sådan, at med AML-pakken, som træder i kraft i 2027, er majoriteten af reglerne gældende ved en forordning, som ikke giver mulighed for national implemen-

tering og nationale lempelser. Derfor er det vigtigt, at fortolkningen og den praktiske efterlevelse af reglerne er i fokus.

Med AML-pakken kommer der nye og flere krav til bl.a. kundekendskabet (KYC-kravene), som i dag er en del af regelsættet, der opleves generende for nogle kunder. Kundekendskabskravene kan opleves administrativt svære og også "nærgående", fordi der stilles spørgsmål til kundens brug af pengeinstituttet, overførsler til udlandet, kontanthævninger mv.

Kundekendskabskravene udgør en stor del af hvidvaskreglerne, og har til formål at pengeinstitutterne (og andre forpligtede virksomheder og personer) kan have et godt kendskab til kunderne, risikoklassificere dem og overvåge transaktioner. Alt sammen for, at pengeinstituttet kan opdage usædvanlig og potentielt mistænkelig adfærd og transaktioner, som skal under-

rettes til medlemslandets "Financial Intelligence Unit", som i Danmark er Hvidvasksekretariatet.

Selvom kundekendskabskravene nu bliver strengere og måske ikke synes proportionelle i alle situationer, må der altså være fokus på, at formålet med det gode kundekendskab er et afgørende redskab.

Med nogle af de nye krav, som pengeinstitutterne skal følge, når de får nye kunder eller ajourfører kendskabet til eksisterende kunde, kan nævnes kravene til at:

- Kende alle kunders fødested og nationalitet[er].
- Kende kundens midlers oprindelsessted.
- Flere personer skal kategoriseres som politisk eksponerede personer (PEP'er) eller nærtstående/nære samarbejdspartnere til PEP'er.

Med AML-pakken og de nye krav, der stilles, understreges det, at kampen mod økonomisk kriminalitet er en samfundsopgave, som kunderne også har en rolle i. Derudover har man vurderet i EU, at reglerne skal justeres, strammes og harmoniseres, og ikke mindst, at der mangler en

central ny EU-myndighed – Anti-Money Laundering Authority ("AMLA").

Med AMLA skal indsatsen styrkes ved at samle området under én koordinerende enhed, som har det nødvendige speciale og fokus til at guide og drive indsatsen i EU. Finans Danmark støtter den nye myndigheds rolle, og vi mener, at Danmark netop kan lade sig inspirere af ideen. Dette vender vi tilbage til i de følgende afsnit.

Deling af informationer

Med den nye forordning følger også en helt ny hjemmel, som giver medlemslandene mulighed for at etablere partnerskaber til informationsdeling. Denne mulighed ligger i forordningens, AMLR, artikel 75 – og denne hjemmel er for Finans Danmark den største sejr med de nye regler. Muligheden for informationsdeling mellem pengeinstitutter har været Finans Danmarks absolutte mærkesag siden 2019, fordi det kræver et tættere samarbejde at forhindre de kriminelle i at misbruge det finansielle system. Vi mener derfor, at det er meget afgørende, at vi i Danmark arbejder med denne nye mulighed allerede nu, så vi er klar til 2027.

Informationsdeling og partnerskaber

Efter de gældende regler er det begrænset, hvilke og hvor mange oplysninger, som pengeinstitutterne må dele med hinanden og med myndighederne. Kriminelle kan sprede deres aktiviteter mellem flere forskellige pengeinstitutter og finansielle virksomheder og over grænser, og på den måde kan de sløre og skjule deres kriminelle aktiviteter og bagmændene. Kriminelle organiserer sig på den måde i professionelle netværk, der udnytter det finansielle system – som der også blev vist et udsnit af i TV2 dokumentaren Den Sorte Svane.

Et pengeinstitut kan som udgangspunkt ikke advare et andet pengeinstitut om mistanke om kunder, og de kan ikke samarbejde om at opdagge netværk af kriminelle og mistænkelige transaktioner. Og dog - for i 2023 blev ODIN etableret. Vi har beskrevet ODIN tidligere i rapporten. ODIN giver mulighed for at samarbejde og dele oplysninger, men naturligvis kun i udvalgte specifikke sager, som sekretariatet igangsætter. Vi har altså også behov for bedre samarbejde uden for ODIN.

Med AML-pakken gives der som beskrevet en hjemmel til, at der kan etableres partnerskaber til informationsdeling, og med denne hjemmel gives der mulighed for, at pengeinstitutterne kan dele oplysninger med hinanden og dermed arbejde smartere. Men hjemlen efterlader et fortolkningsrum og rum for national implementering, og derfor skal vi arbejde med hjemlen og skabelonen for sådanne partnerskaber allerede nu. Det er afgørende, at hjemlen i artikel 75 bliver fortolket bredt og bliver mulig at implementere, så den giver reel og operationel værdi i praksis. Den skal kunne implementeres, så den

lever op til formålet, og samtidig skal den fortolkes og implementeres, så alle de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger og databeskyttelsen er i højsæde.

Af forordningens præambel følger det: "Kriminelle flytter udbytte, der hidrører fra ulovlige aktiviteter, gennem talrige mellemhånd for at undgå at blive opdaget. (...) Udveksling af oplysninger mellem forpligtede enheder og, hvor det er relevant, kompetente myndigheder kan øge mulighederne for at opdage ulovlige finansielle strømme vedrørende hvidvask af penge, finansiering af terrorisme og udbytte fra kriminalitet."

Informationsdeling har længe været Finans Danmarks mærkesag, og vi vil fortsat arbejde for, at denne mulighed bliver til virkelighed på en måde, som på afgørende vis styrker indsatsen mod økonomisk kriminalitet i Danmark og i EU.

Governance i et risikobaseret økosystem

Økonomisk kriminalitet er dyrt for vores land. Ifølge Hvidvasksekretariatets årsrapport fra 2023 hvidvaskes der for 68 mia. kr. årligt i Danmark. Dette tal omfatter dog ikke skatteunddragelse, som derfor kan lægges oveni, og Hvidvasksekretariatet har også udtrykt, at der forventes at være et mørktal. Endvidere bygger tallet på et FN-studie fra 2011, hvor kriminaliteten blev estimeret på verdensplan. Det egentlige beløb, som det danske samfund svindles for årligt, formodes derfor at være væsentligt større. De mange milliarder kommer fra alvorlig økonomisk kriminalitet og finansierer alvorlig kriminalitet. I Hvidvasksekretariatets Nationale Risikovurdering fra 2022 konstateres det, at oprindelsen af kriminaliteten ligger bredt på en lang række brancher.

Med de gældende regler på området og med AML-pakken fra EU er der fokus på, at indsatsen skal være risikobaseret. Alene i præamblen til den kommende forordning, AMLR, findes udtrykket "risikobaseret tilgang" 25 gange. De mange milliarder, der hvidvaskes i/via Danmark på årlig basis, underbygger meget klart, at der er behov for at tilgå forebyggelsen risikobaseret, for vi kan naturligvis ikke løbe efter det hele på samme tid – og tempo er en afgørende faktor mod økonomisk kriminalitet. Det er nok netop det, vi skal have fokus på nu. Er vi risikobaserede nok i vores tilgang?

Selv med de gældende regler, er det et kompliceret regelværk at følge, og formålet med reglerne er så alvorligt, at det faktisk kræver mod at arbejde risikobaseret. Men det er også vigtigt, for ellers løber alle parter efter samtlige potentielle risici, store som små, alene ud fra det hypotetiske i, at der kan være en risiko – og ikke

ud fra en fælles forståelse og viden om, at der er en risiko, som skal prioriteres. Hvis den samlede indsats er uens, så mindskes effekten for alle parter, og beredskabet er ikke så stærkt, som det har potentiale til at være. Vi skal have vores værdikæde defineret klart, så alle parter – private såvel som myndigheder – forstår deres værdi og kompetence i kampen mod de kriminelle, så vi udnytter ressourcerne hos alle bedst muligt. Særligt myndighederne bør have fokus på at støtte den risikobaserede tilgang i deres tilsyn med de private parter.

Samme budskab fremgår af CBS rapporten "AML/CFT & FinCrime Impact Report 2024", som bl.a. også påpeger, at der er behov for en ensartet risikobaseret tilgang for at optimere ressourceallokeringen. Endvidere følger det af rapporten [side 51ff]: For at imødegå den reaktive lovpraksis og fortolkning i Danmark, skal der indføres en mere proaktiv tilgang til lovgivning og fortolkning. [...] Det er vigtigt at skabe klare retningslinjer og vejledninger, der understøtter en risikobaseret tilgang og giver finansielle institutioner og andre aktører tillid til at handle uden frygt for utilsigtede konsekvenser."

Rapporten påpeger desuden, at der i dag er en meget populistisk tilgang på området. Netop dette er en svaghed, der skal løses, for en populistisk tilgang er jo ikke en risikobaseret tilgang.

Der er som nævnt mange parter i kampen mod økonomisk kriminalitet, og alle løber på banen i hver sin position, men der er ikke en landstræner, der har det overordnede ansvar for at se det samlede billede og lægge taktikken. Det er ærgerligt, fordi vi er rigtige gode til

”

Det afgørende er, at
der gives én enhed et
klart mandat til at træffe
beslutninger.

at samarbejde i Danmark, og der er etableret fora, hvor alle parter mødes på tværs. Manglen på en landstræner på området er en af de store konklusioner, vi ønsker at fremhæve fra CBS rapporten "AML/CFT & FinCrime Impact Report 2024". I rapporten forklares det: "At etablere en central enhed med hovedansvaret for at styre den nationale indsats mod hvidvask er vigtigt (også kaldet 'landstræneren' til forummet), fordi det sikrer bedre koordinering, effektiv ressourcenyttelse, forbedret informationsdeling og hurtigere respons på nye trusler."

I EU har man set behovet for én central styringsenhed, og man har derfor truffet beslutning om at etablere AMLA. Vi har også behov for en central styringsenhed i Danmark, så vi får én samlet stemme for den danske indsats mod økonomisk kriminalitet. Ved at have en central og koordinerende enhed kan vi sikre, at alle parter, herunder den private sektor, politienhederne og flere ministerier, som bruger mange dygtige ressourcer i denne kamp, bliver udnyttet til det fulde potentiale.

Om den centrale styringsenhed skal være en ny myndighed mod økonomisk kriminalitet,

have karakter af et uafhængigt råd, etableres via et af de eksisterende fora eller ved at give en af de eksisterende myndigheder ansvaret for at sidde for bordenden er i sidste ende en politisk beslutning. Det afgørende er, at:

- Der gives én enhed et klart mandat til at træffe beslutninger.
- Samle lovarbejdet.
- Sætte retningen.
- Udpege indsatsområder.
- Sætte tempoet op, når der opstår særlige behov.
- Mindske de administrative byrder.
- Udarbejde policy-forslag.
- Sikre, at der ikke er noget, der falder mellem to stole.

Et oplagt bud er at give Hvidvasksekretariatet opgaven. Hvidvasksekretariatet er allerede en uafhængig enhed, der fungerer mellem den private sektor, myndigheder og politi og specialiserer sig i netop de risici, der underrettes om i Danmark.

Konklusion: En klar national plan for samarbejde

For at konkludere på året 2024 og indsatsen mod økonomisk kriminalitet må vi konstatere, at vi gør et dygtigt arbejde i Danmark, men at der begås kriminalitet for milliardbeløb, og ingen er til-delt det endelige ansvar for samfundsindsatsen.

EU sætter nye rammer med AML-pakken, og vi skal være forberedte på en kompleks lovpakke og en mere koordineret tilsynsindsats. Ligesom vi skal udnytte, at samarbejdet kan styrkes ved at indgå i nyttige partnerskaber om informationsdeling.

Vi skal lade os inspirere af EU og af det arbejde, som 110 eksperter gjorde på CBS konferencen, og handle nu. Vi skal have udpeget en koordinerende og central enhed, og denne skal gives det nødvendige mandat til at samle og harmonisere den danske indsats mod økonomisk kriminalitet.

Når vi ser frem, så skal der være fokus på:

- Endnu mere videndeling,
- Øget og bedre informationsdeling og
- En central koordineret styringsenhed med et klar mandat.

På den måde mener vi i Finans Danmark, at vi sikrer en fremtid, hvor det bliver sværere at svindle vores system og begå økonomisk kriminalitet.

Finans Danmark

Amaliegade 7 · 1256 København K

Tlf. 33 70 10 00 · www.finansdanmark.dk